

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravnostno (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/26. uri popoldne.

Štev. 44.

V Ljubljani, v četrtek 24. februarija 1887.

Letnik XV.

Niti Nemec, niti Slovan, ampak Avstrija.

S hrupno radostjo so pozdravljali avstrijski narodi dōbo, v kateri so se razdrobile absolutizmu vezi, ko se je tudi po Avstriji vsepovsod razlegala beseda: prostost in podložnim kazala lepšo prihodnost. S šumnim veseljem, navdušenja in upa polni so avstrijski narodi sprejeli zakone, ki so jim zagotavljali ustavno življenje, ker ne bo več ena volja veljala, ampak podložni skupno z vladarjem dajali si postave.

Prvi šum se je kmalo polegel, navdušenje potihnilo; zlati gradovi, ki so si jih narodi zidali v sanjah, se niso hotli pokazati; no, zato, ker bi ne bilo ustavno življenje korak k boljšemu, ampak zato, ker se je ustava rabila v zlo. Najsilnejši vdarec, ki ga je dobila v ustavnem življenju svojem država, je Beustov dualizem, ki je razdvojil enotno mogočno Avstrijo v dve polovici. Pri tem so se državniški spomnili le enega naroda in mu dali pravice, a drugih so pozabili in od tedaj je ustavno življenje res na papirju, a kako da se vrši v javnem življenju, vsak dan sami vidimo in skušamo.

Zato se je polegel ogenj navdušenja in pustil za seboj le kup pepela, v katerem so pokopane nade avstrijskega naroda, ki so jih navdajale ob preporodu naše države. Vsem narodom so bile obljubljene enake pravice, a teh pravic do danes niso vsi narodi deležni in posebno je slovanski narod v Avstriji narod preziran, zlasti po liberalni vladi in vendar je bil vedno vdan svojemu cesarju. Ves čas ustavnega življenja tirjamo Slovani svoje pravice; prosimo uradnikov našega jezika zmožnih in pošiljajo nam tuje, še celó škofov nam ne privoščijo takih, ki bi znali govoriti s svojimi podložnimi! Ali se ne rogajo s takimi čini naši nasprotniki vsemu ustavnemu in postavnemu vadanju? Da, resnične so besede Schoppenhauer-jeve, katerih je omenil knez Liechtenstein v svojem govoru v deželnem zboru štajarskem. Mi argumentujemo ne toliko z umom, kolikor z voljo. „Stat pro ratione voluntas“, pravi enako Rimec. Še tisti, ki so nam

bolj pravični, n. pr. konservativni Nemci, še ti nam Slovanom ne privoščijo enakih pravic zato, ker to pravica tirja, marveč samo zato, ker to zahteva duh časa, ker Slovani pridejo do pravic prej ali slej, naj se jim v tem še tako kamen meče pod noge. Plemeniti Liechtenstein je namreč tako govoril, a govorjenje ni bilo popolno plemenito. Pravico vsem enako, tako tirja krščanski, tako državni zakon, zato naj jo imajo vsi, ne pa zato, ker to tirja duh časa, ker to zahtevajo slučajno obstoječe razmere. S krpanjem od slučaja za slučaj se nič ne opravi; po večno veljavnih zakonih ravnati se vselej in povsod, s tem se dosežejo povoljni vspehi. Vendar h koncu knez to popravi, ker pravi, da Nemci nimamo Slovanov poleg sebe podložnih, ampak za sosedo. Ni govoril brez vzroka teh besedi Nemcem, ki so res do sedaj Slovanom gospodovali, kakor svojim podložnim, ne pa enakopravnim sosedom v državi.

Toda kaj se hoče? Natorni zakoni se vedno vršé po svojem od Stvarnika si določenem potu; božje in natorne postave ne delajo razločka med ljudmi, kakor človeške. — Zato naj se slovanski nasprotniki še tako trudijo; ves njih trud je zastoj; zadnja leta nas učé, da tudi v Avstriji gré Slovan na dan; lahko rečemo ponosni s pesnikom: „Mi vstajamo!“

Da, Slovani vstajamo v Avstriji in tirjamo odločno svojih pravic. A ne boj se, Avstrija, vstajajočih Slovanov. Strah, ki so si ga ustvarili Nemci z besedo „panslavizem“, je prazen strah, kakor Slovenci pravimo: v sredi votel, okoli kraja ga pa nič ni. Slovani vstajamo, a ne tirjamo za se nobene prednosti, nobenega gospodstva, kakor to tirjajo v Avstriji Nemci in Madjari. Ne, gospodstva željen ni Slovan. Mi vstajamo, mi hočemo imeti le kratene pravice, mi kličemo z apostolom: „Daj nazaj, kar ni tvojega!“ Dajte nazaj, kar ste nam po krivici vzeli. In to tirjamo s popolno pravico, ker smo po ustavi enakopravni vsem drugim narodom, mi tirjamo svoje pravice, ker nečemo biti narod sužnjev! Slovani ne tirjamo slovanske Avstrije, kakor Nemci, ki vpijejo: Nemško Avstrijo, ali pa nobene!

In vendar bi za tako zahtevo v Avstriji Slovani imeli večo pravico, kakor Nemci. Že po svojem številu v Avstriji „največ svetá sinom sliši Slave“, pa tudi zato, ker mi še le vstajamo, to se pravi, slovanski narod je mlad, toraj v cvetu svoje moči. Ni bila sicer za Slovane častna primera, ktero je omenil Liechtenstein v svojem imenovanem govoru, pa je bila pomenljiva. Primerjal je namreč Slovane rastočemu in hitro razvijajočemu se otroku, kteremu je s tesnimi hlačami malo pomagano, ker jih prehitro strga in novih potrebuje. S tem Nemec sam spričuje, da res Slovani vstajamo in rastemo.

Dasi bi toraj po svojem številu in po svoji mladeniški moči smeli Slovani z večo pravico nego li Nemci ali Ogri tirjati slovansko Avstrijo, povdarjam, da mi tega ne tirjamo; mi zahtevamo in sicer strogo in odločno le pravično Avstrijo, enako pravično vsem svojim narodom. Ali s tem morda tirjamo kaj preveč, ali morda za Avstrijo kaj slabega, njenemu obstanku nevarnega? Ali ni resnica ravno nasprotna? Mi zahtevamo pravično Avstrijo. In ali ni pravica podlaga kraljestvom? Kdor toraj želi cesarstvu avstrijskemu trdne in stalne podlage, isti poganja naj se za pravico. Ker mi Avstrijski Slovani hočemo in želimo mogočno, trdno Avstrijo, zato tirjamo za vse narode enake pravice.

In ker jih drugi narodi imajo, le Slovani ne, zato z vsemi postavnimi pripomočki delajmo na to, da tudi Slovani pridemo do svojih. Ker potem bodo vsi narodi zadovoljni, v zadovoljnosti podložnih pa je največa moč države. Nezadovoljnost nasproti pa še ni nikdar kaj prida rodila.

Da, mi vstajamo in prej ali slej bo imela slovanska beseda mogočen vpliv v naši državi; marsikdaj bo ona odločevala osodo državno. In to je, česar se naši Nemci tako silno bojé, da bi jim Slovani gospodovali. Tako jim je otrpnil čut za pravico, da si pravičnega gospodovaleca skoraj misliti ne morejo. Krivice, ki so jih v vseh stoletjih delali Nemci Slovanom, jim sedaj kaže njih vest in bojijo se, da jim bodo Slovani z enakim povračevali. Toda Nemci, ne bojte se tega, ne bojte se naše osvete! Knez Liechtenstein je govoril v večkrat imenovanem

LISTEK.

O galskih grobéh na Dolenjskem.

II.

Železo v teh grobéh je vse tako dobro ohranjeno skoraj kot novo, eni noži so imeli obročke na koncu za privezavanje; platnice so bile rožene ali košene in so se na nekterih nožeh še poznale. Take so prve galske najdbe na Kranjskem. Galci so keltski rod, kateri so stanovali na južnem Francoskem in Švicarskem, in se tudi tam enakih starin veliko najde. Od Rimljanov čedalje bolj preganjani, so prišli v naše kraje, kjer so se roparski bojevali. Imeli so vse boljše orožje, kot pa tukaj poprej bivajoči Kelti, kateri mečev niti poznali niso. Le kak poglavar nosil je kaka dva čevlja dolg nož, ki je bil nekoliko kriv, in še ti se prav redko najdejo. Drug galski sled sem našel zopet na čuden način. Dne 27. avgusta 1885 sem prišel pregledavat na Valično vas Zagradške župnije, kjer so velike rimske zasiline. Viditi je, da je tam stalo več rimskih zidanih hiš. Pregledal sem nekoliko

okolico in kmalo vidim, da bi se vtegnilo morebiti kaj znamenitega najti. Najbolj všeč mi je bil svet na neki njivi, kjer je rastla detelja. Hudo me je mikalo na to njivo, zato grem in prosim posestnika naj mi pusti deteljo pokositi in potem na njivi kopati. Posestnik mi to brž dovoli. Bilo je ravno pred poludnem. Hitro grem po vasi in dobim šest mož, samih gospodarjev. Čudna se mi je zdela ta vas, da nič fantov nimajo za delo. Popoldne brž začnemo s košnjo, na kar znesemo pokošeno deteljo gospodarju domú, ker ni bilo daleč. Ko je bila njiva prazna, jeli smo precej kopati, in smo kmalo prišli na grobe. Bili so galski. Dobili smo dva meča, sulico, velikansko nož, več lepih igel, lep bronast pas in več drobnarij. Na tej njivi je bilo veliko grobov ali večina praznih.

Prazni grobi so bili bolj rimskim podobni, toda rimski niso bili, ker ni bilo v nobenem nič denarja in tudi svetilnic ne. Pač pa je bilo več lončenih posod v grobéh, toda vse razbite, pepela in kosti pa nič. Grob ni bil noben dva čevlja globok, tri čevlje noben dolg. Po mojih mislih so to galski grobi iz dōbe ravno pred prihodom Rimljanov v te kraje. Ko so se pa Rimljani tukaj naselili, so takoj

sezidali več hiš, kar se na podrtinah in velikih zasilinah še današnji dan dobro pozná.

Po mojih mislih je na tem kraju še mnogo znamenitih starin skritih, kajti težko se najde tak prostor, kakor je ta, kjer je šla nekdanja cesta od Krke in Ljubljane čez vas. Ker je bila pa cesta težavna, kajti Valičnavas je precéj na hribu, na peščenem, kamnitnem prostoru, so pa pozneje ceste spodaj po ravnini naredili. Prav ondi našel se je benečanski zlat iz 14. stoletja, kterega sem potem nekemu imenitnemu gospodu v Ljubljani dal. Jako rad bi ta kraj bolj natančno preiskal, kajti prav trdno upam, tam še obilno znamenitih reči najti. Ako bo le mogoče, hočem letos to storiti.

Na dveh krajih na Kranjskem našle so se toraj galske starine, ki so veliko lepše od keltskih in rimskih. Najti jih je pa težko, kajti najmanjšega sledú ni poznati, kje da bi bili galski grobi, potem naj jih pa človek išče! Jaz sem jih našel le po srečnem primerljeju in upam še v kakem kraju na te znamenite in skrite grobe naleteti. Prav veliko mi pri tem pomaga praktična skušnja, da hitro kraj spoznam, ali bo ali ne.

J. Pečnik.

govoru proti koncu, da kakor ima vsak narod svoje plemstvo, tako je tudi med narodi neko plemstvo, katero eden narod dviga nad druge. In knez hoče, da naj bode med narodi nemški narod plemenit.

Ta zahteva je popolno krivična. Nemški narod ne more biti plemenit, ne more biti vzor drugim narodom, ker je že mnogokrat druge narode krivično zatiral. Krivično zatiranje pa ni lastno plemenitemu narodu; nemški narod je s svojim ravnanjem to pravico zapravil. Toraj naj si prizadeva krivico popraviti, ne pa gospodstvo zahtevati.

Zato, ne boj se, Avstrija, vstajajočih Slovanov! Mi smo ti v vsih časih, tudi najburnejših in za tvoj obstanek odločujočih, stali zvesti na strani; za tvoje vladarje smo radi prelivali svojo kri in žrtvovali svoje imetje, da-si smo bili narod vedno zatirani.

Ne bojte se vstajajočih Slovanov, vi Nemci. Slovani hočemo, kakor do sedaj v zatiranji, tako tudi pozneje, ko pridemo do svojih pravic, biti plemeniti narod. In takemu narodu je lastno, da ne povračuje enakega z enakim, krivice s krivico; ne, mi imamo čut v svojem srcu, ki se mu pravi ljubezen in ta čut nam oblažuje krščanska naša vera; zato ne bojte se naše osvete; saj naš pesnik pravi:

Osveta naj slovanska
Ljubezen bo krščanska!

Da, to nam bo vzor in skušali ga bomo vresničiti.

Zato, Avstrija, če hočeš biti močna in mogočna, zadovolji narode, daj vsakemu svoje in potem smeš mirno čakati dogodkov, ki imajo priti, ker tudi ob času sile bodo tvoja nepremagljiva moč: zadovoljni tvoji podložni!

V tem smislu kličem Avstriji s pesnikom:

Pepelni dan ni dan več tvoj,
Tvoj je — vstajenja dan!

Vojska ali mir?

I.

To vprašanje je še vedno na dnevnem redu; reši ga navadno vsak po svojih mislih — zaubiti tudi nekoliko po svojih željah. Kaj pak, da na takih osebnih razsodbah ni velike ležee, ali ena bo le resnična, toraj ne škoduje, če vse poznamo ter jih primerjaje si sami svojo sodbo napravimo. Čujmo, kako o tem sodi nek častnik avstrijske armade:

Vojaški krogi so prav za trdno prepričani, da ne bo dolgo, ko bomo imeli z Rusi vojsko. Rusija se že tri mesece oborožuje in to ob avstro-ruski meji, kjer bo nekega dne, kedar se bo zadosti močno čutila, Galicijo in Bukovino kar preplavila s kozaki. Pri nas še nikdo ne misli na kake vojne priprave, kar sicer še ni ravno velika napaka, kajti Avstrija je sedaj tako vravnana, da svoje vojne moči lahko že v nekterih dneh skupaj spravi, Rusija potrebuje pa več tednov za to.

Ali ta popustljivost se nam utegne vendar kedaj silno vtepati, če bi nas namreč Rusija v Galiciji in Bukovini res s kozaki prehitela, da bi ne mogli tukaj svojih mož skupaj spraviti ter za vojsko vrediti; obe omenjeni pokrajini štejeta 150.000 mož. Za toliko mož bi bila oslABLJENA naša armada, če bi se ji Rus na nagloma polastil, ker bi potem ne mogli iz teh dežel vojakov dobiti. To je pa ravno toliko vredno, kakor bi bila Avstrija že prav dobro tepena. Rusko preplavljenje teh dežel bi nam bilo toraj v jako veliko škodo in tudi nevarno.

Da se to zabrani, mora Avstrija že sedaj skrbeti, da se bo v deželo prodirajočim kozakom ustavljala, kar bo najuspešneje mogla. Za to bo treba zlasti konjike in topništvo po Galiciji in v Bukovini pomnožiti. Deset konjiških brigad ob ruski meji od Krakovega pa do Černovic razpostavljenih in z ravno tolikanj jež-baterijami bi bilo vsakemu ruskemu navalu vsaj za prvi trenutek kos. Nastavile naj bi se v Trzebiniji, Krakovem, Jaroslavu, Ravi-Ruski, Sokalu, Brodyju, Zaloseah, Skalatu, Czortkovem in v Černovicah.

Zarad tega pa ni treba misliti, da sedaj v Galiciji nimamo prav nič vojakov. O pač jih je in še precej. Devet konjiških polkov je ondi in pa štiri jež-baterije. Le-te bi bilo toraj le še za kakih najst konjiških, recimo huzarskih polkov pomnožiti, katerim bi se dalo kakih šest jež-baterij za podporo in vse bi bilo v redu.

Vse druge postaje bile bi prav blizu skupaj, le od Krakovega pa do Jaroslava bi bilo precej daleč, kar pa nič ne dé, kajti na tem kraji imamo proti

Rusiji izvrstne naravne meje. Dve globoki reki, ki ste tudi precej široki, nas stražiti. Visla in San mejita ondi Avstrijo in Rusijo in ondi bi ne bilo družega treba, kakor le nekaj dobrih strelcev na stražo, katerim bi se nekaj težkih baterij dodalo in stvar bi bila v redu. Brez mostov Rusi ne morejo preko nobene omenjenih dveh rek, kajti široki ste po 200 do 400 metrov, globoki pa od poldruga do tri metre. Za stražo ob obeh rekah bi ne potrebovali več nego tri batalijone pešcev, tri težke baterije in dva eskadrona konjikov; vsi ti bi se morali razdeliti v male gručice in bi morali posebno na brode in druge prelaze dobro paziti, potem naj se pa le pridrvé gospodje kozaki, kedar jim drago, se bodo že spodobno sprejeli. Dolgo čakali ne bodo in če nas letos ne pridejo obiskat, prišli bodo izvestno drugo ali pa tretje leto od sedaj.

Hranilnični regulativ.

Prijatelji c. kr. dvornega svetnika Jurija Lienbacher-ja nismo, ker tudi on naš ni, zlasti pa še v narodnostnih zadevah ne, vendar pripoznati moramo, da jo je mož dobro pogodil s svojim predlogom v državnem zboru, da bi bilo hranilnice treba preosnovati, ker take, kakor so dandanes, nič več ne ugajajo občnim potrebam. Kmetije propadajo druga za drugo, denarja je sicer dosti na posodbo, toda izposojevanje njegovo iz hranilnic je združeno z velikimi stroški in sitnostmi. Prav je toraj storil Lienbacher, da je s svojimi tovariši predlagal, oziroma nasvetoval v državnem zboru sledeč načrt:

„Visoka zbornica naj sklene:

1. C. kr. vladi se naroča, predložiti načrt postave, po kateri se bodo hranilnice današnjim razmeram primerno vravnale tako, da bodo obresti pri hipotekarnih posojilih zdatno znižale. 2. Ta predlog naj se izroči odseku obstoječem iz 24 mož, kateri naj ga pretresajo in naj potem o svojih ukrepih sporočajo.“

Ali bo Lienbacher s svojim predlogom tudi dosegel, kar namerava, to se danes pač še ne more reči: da; pa tudi ne: da ne! Skoraj vse hranilnice določujejo obresti za posojila po obrestih in po množini dohajajočih jim denarnih vlog, ktere so pa zopet navadno odvisne od razmer časa. Vsakdo nam bo rad verjel, da je ni hranilnice na svetu, ki bi ceneje denar na posodo dajala, kakor pa ga sama sprejema. Če pa ona vlogam obresti bolj zmanjša, kakor so navadne obresti v dotičnem okraju, se pa zopet nevarnosti razpostavi, da ji vloge izostanejo, posebno če hranilnica sama ni na izredno trdnih nogah. Mnogo je denarnih mož, ki rajše svoje novce v hranilnici naložé, kakor pa jih dajo za vrednostne papirje, če so obresti prve in drugih le količkaj v ugodnem razmerji, ker dobro vedó, da jim v hranilnici gibanje borznih valov ne more do živlega, pri vrednostnih papirjih pa lahko kar čez noč prav veliko zgubijo. Za nakup državnih papirjev bi se taki denarni možjé še le tedaj odločili, če bi se, recimo, državna renta obrestovala po 5%, hranilnica bi pa od vlog dajala le po 3½% ali k večjemu po 4%.

Poslednje obresti bi bile pa že toliko zapeljive zarad svoje varnosti, da bi marsikdo rajši denar po 4% v hranilnici naložil, kakor pa po 5% nakupil državne rente. Kakor toraj rečeno, po 4% si dá človek še dopasti, ker vé, da je denar dobro spravljen in da ga ima vsak dan na razpolaganje. To je faktor, ki je že vreden tveganja 1%.

Če bi pa hranilnice vloge le po 3% ali še slabše obrestovale, bi se jim takoj število vlog zmanjšalo, da, popolnoma bi se jim vsušilo; posebno kar večjih vlog od 100 na kviško, bi prav nobene več ne dobile, ker bi si kapitalisti rajši rente za nje nakupili; kar bi se jim bilo bati zgube na spremembi kurza, bi pridobili na večjih obrestih.

Lienbacher hranilnicam tudi očita, da jemljó pri posojilih prevelike obresti, kar je razvidno iz tega, da jim vkljub režije in zakladanja rezervnega zaklada še vedno velik dobiček ostaja, kar je tudi res. Hranilnice dotične preostanke navadno porabijo za dobrodelne namene, dostikrat se pa tudi strankarska politika s tistimi podpira. V tem oziru bi bilo pač prav, če bi se kaj vkrenilo, kar bi tako postopanje hranilnic zdatno ali pa popolnoma oviralo.

Razlika obresti pri hranilnicah znaša navadno po 1%. Če hranilnica po 4% vloge sprejema, navadno po 5% posojila daje. 1%, ki ga pri tem

pridobi, obrača pa za režijo in za rezervni zaklad. In to je še vedno ugodneje, kakor pa pri eskomptnih bankah, ktere po 3% vloge sprejemajo, pri eskomptovanju si pa redno po 5 ali tudi 6% jemljejo.

Sploh bi bilo hranilnicam le tedaj mogoče obresti in druge stroške na hipotekarne posojila znižati, če bi se hipotekarni dolgovi s pomočjo države pokrili, t. j., če bi vse dosedanje hipotekarne dolgove država prevzela na amortizacijo, malemu kmetu pa ob enem zmóžnost odvzela, nove hipotekarne dolgove delati. Država naj bi izdala za nje dolžna ali zastavna pisma na jako nizke obresti. To bi utegnilo obresti še najpreje in najgotoveje znižati.

Regulativ, po katerem hranilnice še dandanes delujejo, je že star in sedanjim razmeram prav nikakor primeren. Hranilnice so dandanes najiminitnejši zavod vsega našega kredita in denarnega prometa. Treba je toraj, da so pred vsem v razmerah današnjega časa. Dela bo tukaj obilno in pa tudi splačalo se bo, toda le odlašati ga nikar.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. februarja.

Notranje dežele.

V drugi polovici meseca marca, dné 17. ali 18., popelje se *cesarjevič Rudolf* v Berlin na devetdesetletnico nemškega cesarja Viljema. Dne 22. marca praznovali bodo v nemški cesarski družini 90. rojstni dan cesarja Viljema. Slavnost bo menda pristopna le najbolj prijateljskim krogom in je vdeležitev avstrijskega cesarjeviča tem bolj pomenljiva.

Razprave o trgovinski zvezi med *Avstrijo* in *Rumunijo* so blezo še vedno ondi, kjer so bile lansko leto. Rumunci zahtevajo dvoje: prvič vsakojake carine prost uvoz rumunske živine in rumunskega žita v avstro-ogerske pokrajine; drugič pa, da naj se na nekatere izdelke avstro-ogerske obrtnije, ki se tudi že v Rumuniji izdelujejo, naloži pri uvozu v Rumunijo varstvena carina. Avstrija pa ne mara ne prvega in ne drugega, kar ima tudi popolnoma prav. Uvozu rumunske živine v Avstrijo se najhuje upirajo Poljaki in Madjari, da jim gré domača živina bolje spod rok. Rumunci zopet pa trdijo, da nimajo prav nobenega veselja za sklepanje trgovinske pogodbe, če jim Avstro-ogerska ne dovoli carine prostega uvoza živine in žita v naše dežele. Vsakdo bo sprevidel, da sta tu dve nasprotji, kakor hrib in dolina, ali črno in belo, ter jih ne bo de lahko poravnati. Rumunski narod in trgovci so sploh tega mnenja, da niti treba ni kake trgovinske pogodbe sklepati in naj rumunska vlada le kar naprej še tako pobira carino od blaga iz Avstro-ogerske prihajajočega na podlagi svojega avtonomnega tarifa, kakor jo je do sedaj. Ministri so pa z drugih misli, če tudi ne vsi istih. Minister Stourdza, ki je bil v tej zadevi že večkrat na Dunaji, trdi, da bi bilo najbolje, če bi Rumunija prijenjala, kar je tudi res. Ministerski predsednik Bratiano ima pa že bolj trdo glavo, kajti nikakor mu neče v glavo, zakaj bi morala ravno Rumunija prijenjati. Naj počaka, da bo nekoliko starejši, morda se mu potem oči odpró, da bo videl, zakaj. Kamora je pa odločno proti temu, da bi se kaka trgovinska pogodba sklepala. Nekateri poslanci so že celó vlado obžalovali, da se je z Avstrijo sploh v kake razprave spuščala. Poprejšnji ministerski predsednik Kogelniceanu je tudi odločno proti sklepanju kake pogodbe, dokler se ne dovoli prost uvoz rumunskim pridelkom na Ogersko. Za to je najbolje, da se sploh vse razprave takoj končajo in našim delegatom ni več treba na Dunaj hoditi. Iz tega je pač videti, da ne bo tako lahko imenovane pogodbe skleniti, kakor bi si človek na prvi pogled mislil.

O *hrvaški regnikolarni deputaciji* prinesel je „Obzor“ nekaj zanimivih, toda jako žalostnih vestí. Po tistih se Madjarji odločno branijo priznati, a) da bi bila hrvaščina izključljivo uradni jezik pri skupnih uradih; b) da bi bil banus odgovoren za izvršitev pogodbe; c) enakost obeh držav (Hrvaške in Ogerske); d) označevanje skupnih uradov, kot take, in e) izključitev madjarske zastave kot znamenje državne, med obema kraljevinama sklenjene skupnosti. To so zapreke, zarad katerih se menda tudi letos ne bodo še Hrvatoma želje spolnile, kakor bi jih sami radi. Za to pa tudi hrvaška deputacija ne bo madjarskih nasprotnih predlogov sprejela, temveč bo o taistih napravila v deželni zbor poročilo, kar bo popolnoma prav in v resnici tudi še najbolje, kar se bo sploh storiti dalo. Naj potem hrvaški deželni zbor sklene, kar hoče. Tiste točke pa, v katerih se bo sporazumljenje doslo, se bodo pa v dotičnem poročilu naštele. Koliko da morejo vredne biti, ne bo težko uganiti, ako pomislimo, da so jih Madjarji že sedaj dovolili. Mogoče je pa tudi, da se razprave obeh deputacij še poprej pretrgajo, preden bo poročilo za deželni zbor izdelano. V tem slučaju razrušil se bo pa tudi deželni zbor, kakor

hitro bo sprejel postavo o petletni dōbi mandatov. Tisza se še ni določil, kaj bi bilo bolje. Prej ko ne se bo po tem ravnal, ali bo večina sprejela madjarske protipredloge ali ne.

Vnanje države.

Bolgarija in nihče drugi je vzrok, da so se dobre razmere med Rusi in Nemci kar čez noč tako, skoraj bi rekli do zmrzline ohladile. Nekaj časa je bilo res videti, kakor bi se Rusi za to postajo na poti iz Moskve v Carigrad ne brigali kaj prida. Toda to ni bilo drugzega, kakor optična prevara, kajti Rus bi rajše zgubil marsikaj drugzega, če bi do tega prišlo, kakor pa Bolgarijo. Da pa tako dolgo nima proste roke ondi, dokler so avstrijski bajoneti blizo in dokler ti nimajo posebnega opravka, vé Rusija prav dobro in je za to sklenila na to delati, da se bo avstrijska pozornost kam drugam obrnila. Zato bi bil pa edino le kak boj med Nemci in Francozi sposoben, kajti Avstrija bi morala takoj svojo pozornost nanj obrniti, ker tako zahteva avstro-nemška zveza. Avstrija bi se v tem slučaju — tako sodijo Rusi — ne mogla Rusiji upirati, če bi se ta v Bolgarijo pomaknila. Ostal bi potem le še John Bull, ki bi se utegnil za Bolgare potegniti, ali o tem Rus že sedaj dobro vé, da se ne bo, če tudi ima v smislu Bero-linske pogodbe svoje pravice za to. Toda kaj se John Bull za tiste briga. On bo najprvo vprašal, ali mu kaže kaj dobička pri vsem tem in ko se bo pre-pričal, da nič, bo pustil Bolgarijo ondi, kjer je, in bo Rus lahko z njo naredil, kar mu bo drago. Da bi se mu pa morda onemogla Turčija upirala, na to Rusija že prav nič ne misli. Turčija ima mnogo družih in večjih skrbi. Rusom se toraj res ni dru-zega bati gledé neomejenega postopanja v Bolgariji, kakor Avstrije in to bo skušala na Nemškem za-plesti, da bo sama na jugu proste roke dobila. — Tako sedaj pišejo mnogi listi in — znali bi prav imeti. Da Rusija Carigrada spred oči še ni spustila in ga ne bode, je gotovo; k temu ji je pa pokorna Bolgarija z iztočno Rumelijo potrebna, toraj tudi z vsem na to dela, da ji ta pot odprta ostane, bodisi že njeno delovanje šumeče, t. j. rožljanje z orožjem ali tiho — sumljiva molčečnost.

Nova cerkvena postava na Nemškem obsega petero članov. Škofoma v Osnabrücku in v Limburgu dovoljuje se vsakemu v svoji škofiji usta-novitev seminarjev, v katerem se bodo duhovni ved-nostno izgojevali. Omejitev v cerkveni postavi lan-skega leta, po kateri so se smeli v semenišča le tisti sprejemati, ki so v dotičnem okrožji doma, za ktero je bilo semenišče ustanovljeno, se je odpravila. Po-stava dotikajoča se izobraženja in umeščevanja du-hovnikov se je toliko spremenila, da bo imela država le še takrat pravico ugovarjati, kedar se ji bo na-svetoval kot kandidat, o katerem bi država sumnila, da bi zaradi raznih civilnih vzrokov ne bil sposoben za nasvetovano mesto. Dalje država tudi ne bo nič več zadrževala, da bi se župnije ne omislile s po-trebnimi duhovniki. Če bi bil kak duhovnik obsojen v ječo, ali na izgubo častnih pravic ter bi zgubil sposobnost za poslovanje v javnih uradih, s tem ni še vtemeljena pravovojna zguba njegove službe. Enako se je odpravila postava, po kateri so morali višji duhovni cerkvene disciplinarne določbe nazna-jnati vrhovnemu predsedniku državne sodnije, kakor tudi postava o mejah, do katerih namreč sega pra-vica rabe cerkvenega strahovanja. Le § 1 te postave ostane še veljaven, ki tako strahovanje omejuje le na cerkveno polje, kar se pa tiče strahovanja na te-lesu, premoženji, prostosti in časti, jih pa zabra-njuje. Postava o duhovskih redovih in kongregacijah se bo toliko spremenila in spopolnila, da se po do-voljenji državnega ministerstva lahko zopet vsi tisti redovi vpeljejo, ki se posveté dušnemu pastirstvu, ali izvršujejo dela krščanskega usmiljenja ali pa se odlikujejo po spodbudnem življenji. Redovom in kon-gregacijam se tudi lahko dovoli ustanovitev šol za izobraževanje misijonarjev v inostranstvu. Vlada vtemeljitev te nove postave posebno povdarja, da ji je bilo pred vsem na tem ležeče, da utrdi dobre razmere med državo in njenimi katoliškimi podaniki v zadovoljnost obeh. Vlada toraj ni le dovolila, kar je obetala 3. in 23. aprila 1886, ampak je želji pa-peževi nasproti prišla ter tudi druge reči sprejela v okrožje porazumljivih obravnav.

Francozje opazujejo z veliko opreznostjo nemško volilno gibanje in, ako ne lažejo, pravijo, da vse želi septenatu zmago, da bo vsaj konec nepo-trebnih razburjevalnih novic o vojnih pripravah, na ktere Bismark sedaj svoje cipe lovi, ki mu bodo septenat volile. Prav blagodejno vplival je po deželi članek, ki ga je Bruseljski „Nord“ prinesel, da bi namreč Rusija v slučaju francosko-nemške vojske Francozom na pomoč prišla, če bi Bismark name-raval Francijo kot velesilo popolno v tla pomandrat. Francoski politični krogi iz tega sklepajo, da bi bila Rusija pri volji, s Francozom skleniti nekako zvezo na medsobojno garancijo sedanjega posestva, in da bo druga drugi pomagala, ako bi se kaka tretja država drznila, prvi ali drugi kaj odkrehniti. Uradni krogi pa vse to prav trdovratno tajé, češ, kaj bi nam pač taka zveza pomagala, ako bi nam zaveznik še le tedaj na pomoč prišel, ko bi nam že voda v grlo tekla.

Izvirni dopisi.

Iz Trsta, 1. februarija. Nas katoličane razun Avstrije med vsemi družimi državami gotovo naj-bolj zanima Italija in sicer zaradi tega, ker ima v Rimu vidni namestnik Kristusov svoj sedež. — S pozornimi očmi opazujemo toraj razmere v sosednjem kraljestvu. Žalibog, da ž njimi nikakor ne moremo biti zadovoljni, ker stanje sv. Očeta je postalo ne-znosno.

„Italia unita“ — to je bil klic, ki je pred 17 leti prešinjal mlado in staro na apeninskem polotoku. — Ta klic provzročil je, da so za orožje grabili stari republikanci, kakor tudi golobradi mladenči. Prodrli so v večno mesto in zvršeno je bilo delo. Tisočletnega posestnika Kvirinala so pregnali ter potisnili ga v vatikan, a iz kvirinala gospoduje kralj zedinjeni Italiji. Tako imamo toraj dva vrhovna gospodarja v jednom mestu. To ni naravno in prav zaradi tega pa postaja položaj papežev leto za letom težavniši.

„Moč pred pravico“ — „volja naroda največa postava“ — „izvršeno delo je vir prava“ — to so načela, po katerih se dandanes snujejo in ohranjujejo države. Se vé da to niso krščanska, ampak pagan-ska načela brez vse pravice. S temi in enakimi izgovori prikrivajo svoje krivice moderni novošegni državniki.

Italijanski politiki pa niso še s tem zadovoljni, da so razrušili starodavno državo papežev, ampak oni se še dandanes trudijo in belijo glavo, kako da bi se popolnoma iznebili papeža. Ako je sakrilegij vzetje Rima jim še ni dosti, ampak leto za letom nađevajo sakrilegij na sakrilegij. Vsem nam je dobro znano, da je lani požrešna laška vlada konfiscirala posestva propagande t. j. zavoda, iz kojega se vsako leto pošilja lepo število blagovestnikov, kateri s križem v roki razširjajo po daljnih paganskih krajih sveto vero in ž njo vred krščansko omiko. Kaj naj porečemo o tem činu ali boljše o tem zločinu? Slovar naš zato nima primerne izraza, a s tujo besedo rečeno: to je največi barbarizem! Zato pa so tudi sv. Oče slovesno oporekali; le škoda, da je ta glasen protest našel tako malo odmeva v katoliških sreih pri krščanskih vladah. — Pograbili so Italijani mnogo slavnih samostanov, kjer so nekda umetnost ljubeči mnih spretno sukali čopič ali pa so s trudom pre-pisavali spomenike slovstvene Rimljanov in Grkov. — In kjer so še pred malo leti Bogu posvečene device iz nedolžnih grl svojih pele hvalo in čast Bogu, tam sedaj divje preklinjajo surovi vojaki ali pa delajo zločinci nove peklenske naklepe! Je-li se to strinja s kulturo?

Kaj pa porečejo prijatelji umetnosti in starino-slovja k temu, da se v glavnem mestu vsega kristi-janstva podirajo stoletni spomeniki in mesto njih postavljajo moderne hiše! Ni še dolgo, ko smo čitali, da so podrli staro in ljudstvu priljubljeno cerkvico za to, da so tam postavili svojemu kralju — konjske hleve! In te dni smo brali, da mislijo v večnem mestu postaviti spomenik zloglasnemu ateistu! Da, le krepko naprej na potu te prosvete!

Ako vse to nekoliko prevdarimo, pač se ne bomo čudili, da peša nravnost, peša tudi prava umetnost in peša omika. Kakošna je moderna italijanska po-ezija? Carducci — ljubljeneec današnjega občinstva — je brezverec v polnem pomenu besede. Marsi-ktere pesmi njegove so polne najostudnejšega bogo-kletstva. Kar on poje o Kristusu, presega pa že vse meje. — Tudi filozofija in naravoslovje delate čast pokvarjemu pesništvu. Ni mogoče primerjati gladkih rim Petrarcevih ali pa veličastne Dante-jeve komedije tem modernim nestvorom!

Se vé da take in jednake razmere pogubonosno vplivajo na množino naroda. Vsaj pa je tudi do-gnana stvar, da po blaženi Italiji nravnost peša, zato pa se širijo socijalistična, republikanska in prosto-zidarska načela. Pride še čas in morebiti ni več daleč, ko bodo državnikom družbe, ktere sedaj ne-posredno ali posredno podpirajo, zrasle čez glavo in potem se jih ne bodo več mogli otresti. In res misleči politiki vseh držav so že začeli ugibati in premišljevat, kako da bi prišli pogubonosnim skrivnim družbam, osobito delavskim, v okom. — Toda kdor hoče odstraniti učinke in posledice, treba, da odpravi prej glavni vzrok, kateri jih provzročuje. — Pred vsem je potrebno, da vpeljejo zopet nravno vzgojo in sicer na verski podlagi. — Dokler pa veljavni možjé tako ravnaajo, kakor po Italijanskem, ne moremo si misliti zboljšanja družbinskih razmér.

Od nravne vzgoje posameznih državljanov od-visen je blagor cele države. Toda, ako možje na

krmilu dajejo ljudem slab izgled s tem, da podke-pavajo veljavo cerkve in njenih organov, osobito rimskega prestola, potem gotovo ni pričakovati, da postane ljudstvo dobro. Vsaj se pa tudi v vsem državnem življenji v Italiji vidi neka nestalnost. Pogosto menjavanje ministrov in omahujoča zunauja politika nam to zadosti jasno pričate.

Iz vsega je razviden žalosten, skoraj bi rekel, nevaren položaj, v katerem se nahaja rimski papež. Vsaj je nek veljaven italijansk patrijot javno izrekel, da, ako bi morali kedaj zapustiti Rim, bodo že zato skrbeli, da v Vatikanu ne ostane kamen na kamnu!

Dobro! Naj se brezbožniki današnjih dni tru-dijo kolikor jim drago, naj se zaganjajo s peresom in jezikom, z žuganjem in pretenjem v stol sv. Petra — podrli ga ne bodo nikoli! Ob malem čolniku sv. Petra razbilo se je ogromno rimsko ce-sarstvo; kri mučnikov naše sv. vere udušila je po-ganske malike; kralji in cesarji žugali so Rimu, a padli so sami; kraljstva so se ustanovila, a ni jih več; ustanovile so se imenitne vladarske rodovine, a le zgodovina še govori o njih, toda cerkev Sinú Božjega stoji že devetnajst stoletij in stala bode do konca svetá. Nam pa hodi vedno na spomin psalm pradedu Kristusa, Vstanovitelja cerkve: „Quare fremuerunt, et populi meditati sunt — inania? — Qui habitat in coelis — irridebit eos!“

Klemšinov.

Iz Gorice, 23. februarija. V našem Primorji je že tako daleč prišla politika, da se smatrajo naj-veči prijatelji ljudstva za njega najhujše sovražnike in da se najblažjim dobrotnikom človeštva z viših mest brezobzirno polena mečejo pod kolena. Nista pretekla še dva meseca, odkar se je skoval na predlog „nerešenega“ Piccoli-ja in na priporočilo znanega Burgstaller-ja oni predrzni protest na vele-častni Tržaški škofijski ordinarijat in na veleslavno vlado zaradi sprejemanja českih bogoslovcev v osred-nje Goriško semenišče. Taki ljudje hočejo vtikati svoj nos v cerkvene opravke, ki ne vedó, kakošna je cerkev od znotraj, še manj pa, kaj in kako je z duhovščino! Taki ljudje, kateri so stebri primorskega framasonstva in glavne podpore židovske „krame“, vedó prav dobro, da Avstriji je trdna podlaga ka-toliška vera in udanost narodov do presvite vlada-joče hiše Habsburške; zato jim je na tem mnogo ležeče, da bi zgubila duhovščina svoj vpliv in ve-ljavo in da bi posamezni narodi nezadovoljni in razkačeni bili zaradi zmešnjav, ktere provzročujejo framasoni in irredentisti. Zato tako strastno sovra-štvo proti vsemu, kar je slovanskega pokolenja (rodú). In v tej brezmejni strasti menijo, da služijo držav-nemu blagostanju, ako napnejo vse svoje sile proti slovanstvu in njegovi duhovščini. Ako bi ne pretila Trstu in Istri nobena nevarnost razun slovanske duhovščine, smela bi Primorska brez skrbi in vesela biti. Mesto biti hvaležni slovanski duhovščini, na-povedali so ji Tržaški framasoni smrtni boj. Kam pridemo?

Tudi duhovski naraščaj v Gorici kaže prav lepo. Njegovega prihodnjega sadú taki ljudje ne bodo gotovo hotli pripoznati; kajti taki se ne dajo nikakor prepričati. Kljub vsem napadom napredujejo tukajšni gg. bogoslovci prav naglo. Pred mesecem sodelovali so pri koncertu v semenišči, sinoči pa so že priredili slavnosten koncert na lastno roko. Po-častil je to svečanost s svojo navzočnostjo prevzvi-šeni nadškof Goriški, msgr. prošt, kanoniki, duhov-niki v mnogem številu in nekteri redovniki poleg mnogih svetnih gospodov. Posamezne točke sporeda, katerih je bilo 14, izvršil je bogoslovski orhester (8 Čehov pod vodstvom svojega spretnega kapelnika č. g. Ptašinsky-a, četrtoletnika) in dva močna kora tako dovršeno, da so visoki gostje kar strmeli. Tako krasne zabave in pustne veselice ni še bilo v našem semenišči. Največ smeha provzročila je „Železnica“, ktera se je morala ponavljati. Koncem programa povedal je preč. gosp. vodja, dr. Gaberjevčič, veselo novico, da je bil imenovan prevzvišeni naš nadškof tajnim svetovalcem Njegovega Veličanstva. Pri tej priložnost povabil je gospod govornik na klic: „Živio cesar“ in „Na zdar! Njegovi ekscelenci nadškofu!“, kteremu ni bilo ne konca, ne kraja. — Vsak je rekel, da je bilo preveč veselja in zabave za jeden dan, kateri je imel končati s zvonom „v pepelnčni noči“.

Domače novice.

(V katoliški družbi) je včeraj govoril g. Andrej Kalan. V spominu na pepelnico je dovtipno pričel o pepeljenji in o vernikih, kateri so prihajali danes k njemu v cerkev, ter so največ iz priprostege stanu; drugim iz srednjih in višjih stanov pa je nedavno Bog sam dal spomin pepeljenja — o požaru posebnega tempeljna — o pogorelem gledališču. Nato je učeno govoril o nalogi, katero ima gledališče, o njegovi solnčni in senčni strani. Govor bo nadaljeval prihodnjo sredo.

(Družba sv. Vincencija) ima prvo postno nedeljo letni shod zvečer ob šestih v prostorih katoliške družbe; zjutraj ob sedmih pa tisti dan društveno sveto mašo s skupnim sv. obhajilom v stolni cerkvi. Udje in prijatelji društva se vljudno vabijo k obojemu temu opravilu.

(Kmetijsko potovalno predavanje) ima tajnik c. kr. kmetijske družbe gosp. Gustav Pirc v nedeljo 27. t. m. popoldne po cerkvenem opravilu v šolskem poslopju pri M. D. v Polji.

(Umrli je) g. Robert Burgarell c. kr. finančnega ravnateljstva računski oficijal na pepelnico ob 7. uri zvečer previden z sv. zakramenti za umirajoče v 37. letu svoje dōbe. Pogreb bo v petek 25. februarja popoldne ob 4. uri iz Brega št. 14, k sv. Krištofu. Ranjki, ki je bil rojen Nemec, lahko rečemo, da pa med Slovenci ni imel sovražnika, ker je bil jako pameten in v svojem obnašanju zmeren gospod. Znan je bil tudi kot dober veščak godbe in je nekterokrat celó v slovenskem gledališču godbo in petje vodil. Naj v miru počiva!

(Vabilo.) V nedeljo dné 27. februarja t. l. bode v gostilnici „Bierhalle“ ob 10. uri dopoldne redni občni zbor „Hranilnega in posojilnega društva“, Dnevni red: 1. Poročilo ravnatelja. 2. Poročilo o društvenem prometu 1886. l. 3. Poročilo kontrolnega odseka. 4. Volitev kontrolnega odseka za leto 1887. Posamezni nasviti društvnikov.

Ravnateljstvo.

(Predrznost brez primere!) Že včeraj čulo se je po Ljubljani, da je zaprti Diamant, ki je gospo Gariboldijevo okradel, v odsotnosti jetniškega paznika pri zaslišani zgrabil svojega preiskovalnega sodnika deželne sodnije svetnika, g. Ravnikarja, hoté ga zadaviti in da je ob enem tudi nekaj preiskovalnih aktov raztrgal. Danes moramo priznati, da je to resnica in da, hvala Bogu g. Ravnikar ni nič poškodovan; bojaželjnega Diamanta vtaknili so pa v kazenski jopič, da mu pri bodočih zaslišanjih ne bo mogoče svojih kremljev na ptujem telesu poskušati.

(Šnops se je vnel) sinoči Vidmarjevemu 19 let staremu fantu iz močvirja, ki je takoj v strašnih bolečinah umrl. Kakor čujemo, pili so trije skupaj in so se ga vsi tako peklensko navlekli, da se je vsim trem vnel. Pri dveh so ga pogasili, pri tretjem se ni več dalo. To je zopet žrtva več nesrečnega špiritovca.

(Uradniške vesti.) C. kr. okrajni glavar Kamniški, g. dr. Karl Rus, pride iz službenih razmer za okrajnega glavarja v Logatec. Glavarstva voditeljstvo v Kamniku prevzame začasno c. kr. vladni tajnik g. Gottfried Friedrich. Novoimenovani c. kr. okrajni glavar markiz Gozani ostane v Radovljici.

(Razpisana) je služba c. kr. razvidniškega nadmerjevca v IX. razredu v področji c. kr. finančnega ravnateljstva na Kranjskem. Prošnje v 14 dneh predsedništvu c. kr. finančnega ravnateljstva v Ljubljani.

(Razpisana) je služba kancelista v Kostanjevici do 24. marca. Prošnje c. kr. predsedništvu okrožne sodnije v Novem mestu.

(Druga učiteljska služba) v Bohinjski Bistrici je razpisana do konec marca stalno ali pa tudi začasno.

(V Trbovljah) je jako žalostno umrl 18letni Anton Polc; 18. svečana zjutraj zadeli so ga nesrečno prenatgrodereči vozovi, ki prevažajo premog (gunti), in so ga strli tako na spodnjem delu života, da je čez tri ure dušo zdihnil. Je li bil kriv ranjki sam svoje nesreče po neprevidnosti, ali je kaj krivde pri nadzorstvu, ni znano. Prežalostno je, da je še tri ure živel, tudi govoril pametno čisto do zadnjega, pa ne bil previden s sv. zakramenti, ker vse drugo je moralo biti prej vravnano, le po duhovna predolgo nihče ni šel. Res žalostna taka smrt! Komaj nekaj prej so pa v Trbovljah enega ubili pijani ro-

govileži. — Čuditi se je le, da mladenči tako radi hodijo k premogokopom, kjer se jih toliko ponesreči. Pomanjkanje zaslužka je že vzrok temu, pa edini menda ne; saj tožijo, kako imajo nekteri slabo plačo in toliko truda; delavce silijo neki, kakor se pripoveduje, še zdaj ob nedeljah in praznikih k delu! Prosto življenje mnoge mika, pa preradi se navadijo pijančevanja in zapravlivosti; proč so takim duševne in telesne moči! Najlepše ravná mladenec, kateri svojim starišem lepo pomaga z delom in hvaležnostjo!

(V Lescah) na Gorenjskem razpisana je na enorazrednici učiteljska služba z letno plačo 400 gl. in pa 30 gl. funkcijske doklade do konec marca. Služba se bo oddala stalno ali pa provizorično.

(Sobotna „Soča“) zapadla je državni oblasti zaradi političnega pregleda.

(Poginil je) v Trstu izhajajoči list „Tergeste“ brez hrušča in trušča. Zastopal in razširjati je hotel v Trstu veliko-nemške ideje, pa menda ni imel zadosti sape.

(Tržaška luka) je sedaj vsa z električno lučjo razsvitljena. Sinoči prižgali so prvokrat po vsi luki električne svetilke, katerih vsaka ima za 800 sveč svetlobe.

Telegrami.

Petrograd, 24. febr. „Herold“ trdi, da so poslednje novice o eventualnem postopanju Rusije nasproti nemško-francoskemu boju osnovane na pomoti. Razmere med uradno Nemčijo in uradno Rusijo so tako presrečne, da bolje ne morejo biti.

Berolin, 24. febr. 394 volitev je dokončanih. Med temi je 197 pristašev septenata 137 mu jih je pa nasprotnih. Na 60. mestih bo pa treba ožjih volitev. Državni zbor se bo sklical 3. marca.

Rim, 24. febr. Depretis se je odpovedal sostavi novega kabineta.

Rim, 24. febr. Hud potres so imeli v Genovi in Turinu. V prvem mestu so ljudje vsi preplašeni bežali iz hiš. Dimniki so padali raz hiš, več hiš je razpokalo. Prav ta potres čutili so po celi pokrajini Pavijski. V Savoni se je več hiš razsulo, ki so 11 ljudi pokopale. Strah je grozen.

Umrli so:

22. febr. Jože Weber, delavčev sin, 2 leti, Tržaška cesta št. 27, vsled katara v črevesu.

V bolnišnici:

20. febr. Jožef Jarc, tesar, 53 let, jetika.

21. febr. Franc Laznik, čevljar, 40 let, jetika.

22. febr. Frano Rugel, krojač, 31 let, jetika.

Tuji.

22. februarja.

Pr. Matiču: Popper, Gerstenberg, Zehler, Wernighaus, Kary, Kaiser, Baller in Friedländer, trgovci, z Dunaja. — J. Freund, trgovec, iz Žatec. — Kasehirma, trgovec, iz Prage. — Janez Egger, tovarnar, iz Kufsteina.

Pri Stonu: Fried. Jamnitz, potovalec, z Dunaja. — J. Passek, risar, iz Gradea. — Franc Scaria, kletar, iz Kranja. — Mihajl Ruberl, iz Litije.

Pri Bavarskem dvoru: G. Hölbling, posestnik, iz Stari dvora. — Franc Götzhuber in Alojz Knaffl, ekonoma, iz Stari dvora. — Janez Holler, iz Kazez. Tomaž Knez, ekonom, iz Lipe.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
	opazovanja	krakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. jut.	742-32	— 74	brezv.	megla	
23. 2. u. pop.	743-14	+ 36	sl. zap.	jasno	0-00
9. u. zveč.	744-54	— 26	„	„	„

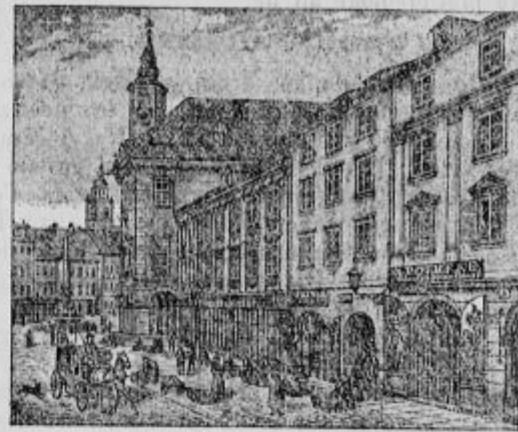
Zjutraj megla, potem jasno. Srednja temperatura — 2-1° C., za 2-0° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

24. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	78 gl. 65 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	80 „ 15 „
4% avstr. zlat. renta, davka prosta	109 „ 40 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 90 „
Akcije avstr.-ogerske banke	849 „ — „
Kreditne akcije	275 „ 60 „
London	128 „ — „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 11 „
Ces. cekini	6 „ 01 „
Nemške marke	62 „ 70 „

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczyjevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Gradei (na Stajarskem) ena pa v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kaplice za želodec,

MARIA-ZELLER TROPFEN. NUR ECHT BEI APOTHEKER TRNKOCZY LAIBACH 1 STÜCK 20.

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vseh pri vseh boleznih v želodec in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, uraki; vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodec, bljve srca, zabasjanje, gliste, bolezni na vrani, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite Marijacejske kaplice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žecih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa čé se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Matiču“ z zraven stoječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr., tucat 4 fl. 50 kr. Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga prece j nazaj vrniti

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 fl. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skaženem želodecu, jetrih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in praštev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, plućnih in vratnih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gl.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanji kolen, kopitnih boleznih, otrpnenji v boku, v križi itd. otekanji nog, mehurjih na nogah, izvinjenji, tišcanji od sedla in oprave, pri sušeti itd. s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hibah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo

v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani

zraven rotovža

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

(9)